

SENAT DE BELGIQUE BELGISCHE SENAAAT

SESSION DE 1955-1956

SEANCE DU 23 MAI 1956

Projet de loi autorisant les bourgmestres et les officiers de l'Etat civil à déléguer à des agents communaux la délivrance d'actes ou extraits d'actes ainsi que d'autres documents.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

De très nombreuses dispositions légales et réglementaires imposent la production d'extraits de divers actes publics ainsi que la légalisation de signatures ou la certification conforme d'un nombre considérable de documents destinés aux services publics.

Ces extraits et ces documents requièrent généralement la signature du bourgmestre ou de l'officier de l'état civil.

Or, le volume de pièces de cette espèce réclamées aux administrations communales est tel qu'à l'heure actuelle, dans de nombreuses communes, rien que l'apposition de leur signature par ces autorités demande quotidiennement plusieurs heures de travail.

Cependant, la plupart du temps, ces autorités communales ne peuvent forcément, que faire confiance à l'agent communal qui a rédigé les extraits et certificats ou a contrôlé la conformité, avec les originaux, des documents présentés.

Il a paru, dès lors, nécessaire d'apporter à la législation en vigueur, certains assouplissements afin de supprimer les pertes de temps causées par l'accomplissement de ces pures formalités.

C'est dans ce but que le présent projet tend à autoriser le bourgmestre et l'officier d'état civil

ZITTING 1955-1956

VERGADERING VAN 23 MEI 1956

Wetsontwerp waarbij de burgemeesters en de ambtenaren van de burgerlijke stand gemachtigd worden hun bevoegdheid tot het afgeven van akten of aktenuittreksels alsmede van andere stukken aan gemeenteambtenaren op te dragen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Tal van wettelijke en reglementaire bepalingen vergen de overlegging van uittreksels uit allerlei openbare akten, alsmede de legalisatie van handtekeningen of de waarmerking van een aanzienlijk aantal bescheiden, die voor de overheidsdiensten bestemd zijn.

Die uittreksels en die bescheiden vereisen meestal de handtekening van de burgemeester of van de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Welnu, het aantal stukken van die aard, welke bij de gemeentebesturen aangevraagd worden, is thans zo groot, dat in vele gemeenten alleen de ondertekening er van door die overheden dagelijks meerdere uren in beslag neemt.

Meestal echter moeten de gemeenteoverheden zich noodgedwongen verlaten op de gemeentebeambte, die de uittreksels en getuigschriften opgesteld of de eensluidendheid van de overgelegde stukken met de originele bescheiden vergeleken heeft.

Het is derhalve noodzakelijk gebleken de thans van kracht zijnde wetgeving soepeler te maken teneinde het tijdverlies, dat door het vervullen van die loutere formaliteiten wordt veroorzaakt, uit te schakelen.

Het onderhavig ontwerp beoogt dientengevolge de burgemeester en de ambtenaar van de

à déléguer à un ou plusieurs agents communaux le pouvoir de signer les extraits et documents susdits.

Ce pouvoir de délégation est une faculté accordée au bourgmestre et à l'officier de l'état civil personnellement à l'exclusion des échevins ou conseillers communaux qui seraient appelés à les remplacer en application des dispositions de la loi communale.

Le projet ne modifie rien aux règles qui président à l'établissement des actes de l'état civil : ils continueront, selon le prescrit des articles 39 du Code civil et 93 de la loi communale, à être signés par l'officier de l'état civil.

En revanche, l'article 1er du projet permettra la délivrance d'extraits des registres de l'état civil par des délégués de l'officier de l'état civil. Quant à l'article 2, il prévoit la possibilité de la délégation :

- 1° pour la délivrance de tous extraits ou copies d'actes autres que ceux de l'état civil ;
- 2° pour la délivrance des extraits des registres de population et des certificats établis en tout ou en partie d'après ces registres ;
- 3° pour la légalisation de signatures, et
- 4° pour la certification conforme de copies de documents.

Toutefois, si ces pièces doivent être utilisées à l'étranger, la signature du bourgmestre ou de l'officier de l'état civil reste imposée.

Au surplus, cette simplification ne modifie pas les dispositions légales en matière de rédaction et de signature des actes publics eux-mêmes, de publication et de correspondance. Ces actes et documents devront, comme par le passé, être revêtus de la signature du bourgmestre et du secrétaire communal.

Le Ministre de l'Intérieur,

burgerlijke stand de bevoegdheid te verlenen om één of meer gemeentebeambten tot de ondertekening van die uittreksels en bescheiden te machtigen.

Het vermogen om beambten te machtigen is een bevoegdheid die aan de burgemeester en aan de ambtenaar van de burgerlijke stand persoonlijk verleend wordt met uitsluiting van de schepenen of gemeenteraadsleden die zouden geroepen worden om hen te vervangen in uitvoering van de bepalingen van de gemeentewet.

Het ontwerp verandert niets in de regelen die voorzitten bij het opmaken van de akten van de burgerlijke stand ; deze dienen overeenkomstig het gestelde in de artikelen 39 van het Burgerlijk Wetboek en 93 van de gemeentewet, nog steeds door de ambtenaar van de burgerlijke stand ondertekend te worden.

Daarentegen laat artikel 1 van het ontwerp toe dat uittreksels uit de registers van de burgerlijke stand door gemachtigden van de ambtenaar van de burgerlijke stand afgeleverd worden. Artikel 2 voorziet in de mogelijkheid een machtiging te verlenen :

- 1° voor de aflevering van alle uittreksels uit of afschriften van andere akten dan die van de burgerlijke stand ;
- 2° voor de aflevering van uittreksels uit de bevolkingsregisters alsmede van getuigschriften, die geheel of gedeeltelijk aan de hand van die registers zijn opgemaakt ;
- 3° voor de legalisatie van handtekeningen, en
- 4° voor de waarmaking van afschriften van bescheiden.

Moeten die stukken evenwel in het buitenland gebruikt worden dan blijft de ondertekening door de burgemeester of door de ambtenaar van de burgerlijke stand vereist.

Bovendien laat deze vereenvoudiging de wettelijke bepalingen inzake het opmaken en het ondertekenen van de openbare akten zelf, de bekendmaking en de correspondentie ongewijzigd. Die akten en bescheiden moeten zoals voorheen door de burgemeester en de gemeentesecretaris ondertekend worden.

De Minister van Binnenlandse Zaken,

P. VERMEYLEN.

Le Ministre de la Justice,

De Minister van Justitie,

A. LILAR.

Projet de loi autorisant les bourgmestres et les officiers de l'Etat civil à déléguer à des agents communaux la délivrance d'actes ou extraits d'actes ainsi que d'autres documents.

BAUDOUIN,
ROI DES BELGES.

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice et de Notre Ministre de l'Intérieur,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

Notre Ministre de la Justice et Notre Ministre de l'Intérieur sont chargés de déposer en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

Article Premier.

L'article 45 du Code civil est remplacé par la disposition suivante :

Toute personne peut se faire délivrer par les dépositaires des registres de l'état civil, des extraits de ces registres.

Les actes inscrits sur les registres ainsi que les extraits certifiés conformes aux registres et dûment scellés, font foi jusqu'à inscription de faux.

Ces extraits portent la date de leur délivrance ; ils sont revêtus, sans frais, du sceau de l'administration communale ou du sceau du tribunal de première instance par le greffe duquel l'acte est délivré.

Les extraits destinés à servir à l'étranger qui, en vertu des usages ou des conventions diplomatiques, doivent être soumis à la légalisation judiciaire sont légalisés par le président du tribunal de première instance ou par le juge qui le remplace. Peuvent, néanmoins, les juges de paix et leurs suppléants qui ne siègent pas au chef-lieu du ressort du tribunal de première instance, légaliser, concurremment avec le président du tribunal, les signatures des officiers de l'état civil des communes qui dépendent de leur canton.

Dans les communes de dix mille habitants et plus, les extraits destinés à servir en Belgique, dans la Colonie ou dans les territoires administrés par la Belgique, peuvent être délivrés par les

Wetsontwerp waarbij de burgemeesters en de ambtenaren van de burgerlijke stand gemachtigd worden hun bevoegdheid tot het afgeven van akten of aktenuittreksels alsmede van andere stukken aan gemeenteambtenaren op te dragen.

BOUDEWIJN,
KONING DER BELGEN.

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie en van Onze Minister van Binnenlandse Zaken,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Justitie en Onze Minister van Binnenlandse Zaken zijn gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Eerste Artikel.

Artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen :

Eenieder kan zich, door de bewaarders van de registers van de burgerlijke stand, uittreksels uit die registers laten afleveren.

De in de registers ingeschreven akten, alsook de met de registers gelijkkluidend verklaarde en behoorlijk gezegelde uittreksels, hebben bewijskracht tot aan de inschrijving van valsheid.

Die uittreksels vermelden de datum van hun aflevering ; zij worden kosteloos voorzien van het zegel van het gemeentebestuur of van het zegel van de rechtbank van eerste aanleg, door wier griffie de akte wordt afgeleverd.

De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg of de rechter die hem vervangt legaliseert de uittreksels bestemd om in het buitenland te dienen en waarvan, krachtens diplomatieke overeenkomsten of gebruiken, de legalisatie gerechtelijk moet gebeuren. Nochtans, zijn de vrederechters en hun plaatsvervangers die niet zetelen ter hoofdplaats van het gebied van de rechtbank van eerste aanleg, bevoegd om, samen met de voorzitter der rechtbank, de handtekening te legaliseren van de ambtenaren van de burgerlijke stand van de tot hun kanton behorende gemeenten.

In de gemeenten met tien duizend inwoners en meer mogen de uittreksels bestemd om te dienen in België, in de Colonie of in de door België beheerde gebieden, afgeleverd worden

agents de l'administration communale spécialement délégués à cette fin par l'officier de l'état civil.

Art. 2.

Il est inséré dans la loi communale un article 93bis rédigé comme suit :

Art. 93bis. — Dans les communes de dix mille habitants et plus, le bourgmestre et l'officier de l'état civil peuvent, chacun en ce qui le concerne, déléguer à des agents de l'administration communale :

1. la délivrance d'extraits ou copies d'actes autres que les actes de l'état civil ;
2. la délivrance d'extraits des registres de population et de certificats établis en tout ou en partie d'après ces registres ;
3. la légalisation de signatures ;
4. la certification conforme de copies de documents.

Cette faculté ne vaut que pour les documents destinés à servir en Belgique, dans la Colonie ou dans les territoires administrés par la Belgique.

La signature des agents de l'administration communale délégués tant en vertu du présent article que de l'article 45 du Code civil devra être précédée de la mention de la délégation qu'ils auront reçue.

Donné à Grasse, le 9 janvier 1956.

door de beambten van het gemeentebestuur die daartoe speciaal door de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn gemachtigd.

Art. 2.

In de gemeentewet wordt een artikel 93bis ingevoegd, luidend als volgt :

Art. 93bis. — In de gemeenten met tien duizend inwoners en meer kunnen de burgemeester en de ambtenaar van de burgerlijke stand, ieder voor wat hem betreft, beambten van het gemeentebestuur machtigen tot :

1. het afleveren van uittreksels uit of afschriften van andere akten dan die van de burgerlijke stand ;
2. het afleveren van uittreksels uit de bevolkingsregisters en getuigschriften, die geheel of gedeeltelijk aan de hand van die registers zijn opgemaakt ;
3. de legalisatie van handtekeningen ;
4. de waarmaking van afschriften van bescheiden.

Deze bevoegdheid geldt slechts ten aanzien van de bescheiden bestemd om te dienen in België, in de Kolonie of in de door België beheerde gebieden.

Boven de handtekening van de krachtens dit artikel of krachtens artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek gemachtigde beambten van het gemeentebestuur moet van de ontvangen machtiging melding worden gemaakt.

Gegeven te Grasse, de 9e Januari 1956.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :
Le Ministre de l'Intérieur :

VAN KONINGSWEGE :
De Minister van Binnenlandse Zaken :

P. VERMEYLEN.

Le Ministre de la Justice : | De Minister van Justitie,

A. LILAR.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Intérieur, le 18 février 1955, d'une demande d'avis sur un projet de loi « autorisant les bourgmestres et les officiers de l'état civil à déléguer à des agents communaux la délivrance d'actes ou d'extraits d'actes ainsi que d'autres documents », a donné le 9 mai 1955 l'avis suivant :

Le projet tend, par son article 1er, à compléter l'article 45 du Code civil relatif à la délivrance des extraits d'actes de l'état civil.

Dorénavant ces extraits feront mention de la date de leur délivrance et, dans les communes comptant 10.000 habitants et plus, pourront être établis par les agents de l'administration communale spécialement délégués à cette fin par l'officier de l'état civil lorsque les extraits seront destinés à servir en Belgique, au Congo belge ou dans les territoires administrés par la Belgique.

Il tend, en outre, par son article 2, à permettre aux bourgmestres et aux officiers de l'état civil des communes de 10.000 habitants et plus, de déléguer à des agents de l'administration communale la délivrance de copies ou d'extraits d'autres documents que les actes de l'état civil, la légalisation de signatures, ainsi que la certification conforme de copies de documents soumis à cet effet à l'autorité communale, à la condition, comme pour les extraits des actes de l'état civil, que les documents soient destinés à servir en Belgique, dans le Congo belge ou dans les territoires administrés par la Belgique.

Le projet recourt, pour l'adoption des mesures envisagées, à deux techniques différentes. A l'article 1er, il prévoit l'insertion des dispositions nouvelles dans l'article 45 du Code civil, qu'il propose de remplacer à cette occasion, alors qu'à l'article 2 les dispositions nouvelles font l'objet d'un article indépendant dont l'introduction dans la loi communale n'est pas prévue. Ce dernier article concerne, cependant, l'exercice des attributions du bourgmestre et de l'officier de l'état civil et il a une portée suffisamment générale pour être introduit dans le chapitre II de la loi communale. On éviterait une dispersion inutile de matières en insérant l'article 2 du projet dans la loi communale, sous la forme d'un article 93bis.

Le projet s'en remet, de plus, pour la délégation de signature, à l'initiative du bourgmestre ou de l'officier de l'état civil suivant le cas. Il ne prévoit, pour ces actes, ni forme, ni publicité, ni même que la mention de la délégation devra toujours précéder la signature du fonctionnaire délégué.

S'il va de soi que la délégation ne pourra être donnée que par écrit, il ne serait pas inutile, pour éviter des méprises ou des abus, de compléter l'article à insérer dans la loi communale, comme l'a fait déjà, dans un autre cas, l'arrêté-loi du 23 décembre 1946 portant création d'une place de secrétaire adjoint dans les communes de plus de 125.000 habitants, par une disposition aux termes de laquelle la signature du fonctionnaire délégué devra être précédée de la mention de la délégation qui l'habilite.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 18e Februari 1955 door de Minister van Binnenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « waarbij de burgemeesters en de ambtenaren van de burgerlijke stand gemachtigd worden hun bevoegdheid tot het afgeven van akten of akten-uittreksels alsmede van andere stukken aan gemeente-ambtenaren op te dragen », heeft de 9^e Mei 1955 het volgend advies gegeven :

Door artikel 1 strekt het ontwerp tot aanvulling van artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek, dat de afgifte van uittreksels van akten van de burgerlijke stand betreft.

Voortaan zullen deze uittreksels de datum van afgifte opgeven en zullen zij, in gemeenten met 10.000 inwoners en meer door beambten van het gemeentebestuur, daartoe vanwege de ambtenaar van de burgerlijke stand speciaal gemachtigd, kunnen worden opgemaakt, wanneer ze voor gebruik in België, Belgisch-Congo of door België beheerde gebieden zijn bestemd.

Bovendien strekt het ontwerp in artikel 2 om burgemeesters en ambtenaren van de burgerlijke stand in gemeenten met 10.000 inwoners en meer toe te staan, aan beambten van het gemeentebestuur de bevoegdheid te delegeren tot het afgeven van afschriften of uittreksels van andere stukken dan akten van de burgerlijke stand, tot het legaliseren van handtekeningen en tot het waarmaken van daartoe aan de gemeenteoverheid voorgelegde afschriften van stukken, mits de bescheiden, zoals de uittreksels van de akten van de burgerlijke stand, voor gebruik in België, Belgisch-Congo of door België beheerde gebieden zijn bestemd.

Voor de invoering van de voorgenomen maatregelen gaat het ontwerp op twee verschillende manieren te werk. Artikel 1 geeft de nieuwe bepalingen als in te voegen in artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek, welke artikel bij die gelegenheid geheel zou worden vervangen ; artikel 2 daarentegen geeft de nieuwe bepalingen als een zelfstandig artikel, dat niet tot de gemeentewet zou gaan behoren. Dit artikel 2 betreft nochtans de uitoefening van de bevoegdheden van de burgemeester en van de ambtenaar van de burgerlijke stand en heeft een voldoende algemene strekking om een plaats te krijgen in hoofdstuk II van de gemeentewet. Door het in de gemeentewet in te voegen als artikel 93bis, zou men een nutteloze versnippering van voorschriften tegengaan.

Voorts rust het initiatief tot de delegatie van handtekening volgens het ontwerp op de burgemeester of de ambtenaar van de burgerlijke stand, naar gelang van het geval. Geen vorm of geen openbaarheid wordt daarvoor in het vooruitzicht gesteld ; zelfs wordt niet gezegd, dat boven de handtekening van de gemachtigde ambtenaar altijd melding van de delegatie moet worden gemaakt.

Het spreekt nu wel vanzelf, dat zodanige delegatie alleen schriftelijk kan worden verleend, maar het ware toch niet geheel overbodig, met het oog op mogelijke vergissingen of misbruiken, het in de gemeentewet in te voegen artikel aan te vullen met een bepaling als die van de besluitwet van 23 December 1946 tot instelling van een betrekking van adjunct-secretaris in de gemeenten met meer dan 125.000 inwoners, zeggend dat boven de handtekening van de gedelegeerde ambtenaar melding moet worden gemaakt van de delegatie die hem bevoegdheid verleent.

Pour tenir compte de ces deux observations, l'article 2 du projet devrait être rédigé comme suit :

« Art. 2. — Il est inséré dans la loi communale, un article 93bis rédigé comme suit :

» Art. 93bis. — (comme au projet du Gouvernement).....

» La signature des agents de l'administration communale délégués tant en vertu du présent article que de l'article 45 du Code civil, devra être précédée de la mention de la délégation qu'ils auront reçue. »

Le projet n'entendant, enfin, toucher en rien aux règles relatives à la responsabilité civile, il serait, dans ces conditions, préférable d'omettre le passage de l'exposé des motifs relatif à cette question.

La chambre était composée de

MM. F. LEPAGE, conseiller d'Etat, président ;

J. COYETTE et G. VAN BUNNEN, conseillers d'Etat ;

L. FREDERICQ et J. LIMPENS, assesseurs de la section de législation ;

G. PIQUET, greffier adjoint, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. VAN BUNNEN.

Le Greffier, — De Griffier,
(s./w.get.) G. PIQUET.

Pour deuxième expédition délivrée au Ministre de l'Intérieur.

Le 3 juin 1955.

Le Greffier du Conseil d'Etat,

Met inachtneming van deze twee opmerkingen, ware artikel 2 van het ontwerp als volgt te lezen :

« Art. 2. — In de gemeentewet wordt een artikel 93bis ingevoegd, luidend als volgt :

» Art. 93bis. —(zoals in het ontwerp van de Regering).....

» Boven de handtekening van de krachtens dit artikel of krachtens artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek gemachtigde beambten van het gemeentebestuur moet van de ontvangen machtiging melding worden gemaakt. »

Daar het ontwerp ten slotte hoegenaamd niets wil veranderen aan de regelen inzake burgerlijke aansprakelijkheid, ware het raadzaam in de memorie van toelichting de passus te schrappen, waar deze zaak ter sprake komt.

De kamer was samengesteld uit

HH. F. LEPAGE, raadsheer van State, voorzitter ;

J. COYETTE en G. VAN BUNNEN, raadsheren van State ;

L. FREDERICQ en J. LIMPENS, bijzitters van de afdeling wetgeving ;

G. PIQUET, adjunct-griffier, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de h. VAN BUNNEN.

Le Président, — De Voorzitter,
(s./w.get.) F. LEPAGE.

Voor tweede uitgifte afgeleverd aan de Minister van Binnenlandse Zaken.

De 3e Juni 1955.

De Griffier van de Raad van State.

R. DECKMYN.